

CULTURA DIGITAL

Notícies enganyoses

Com ens arriben les notícies en aquest món virtual?

UNITAT_5

“En l’era de la informació, la ignorància és una elecció.”

Donny Miller

1 OBJECTIUS >

2 CONTINGUTS >

3 CONTINGUTS TILC >

4 AVALUACIÓ >

5 RECURSOS PER CURS >

6 INCLUSIÓ >

7 ALTRES RECURSOS DIDÀCTICS >

1 OBJECTIUS

- > Transmetre la importància de la informació de qualitat en qualsevol mitjà de comunicació.
- > Conèixer la nova realitat a què s'enfronten els mitjans de comunicació en un entorn digital.
- > Fer que els joves s'hi impliquen i desenvolupen pensament crític, tant en l'àmbit de l'actualitat local com de la internacional.
- > Fomentar el consum conscient, responsable i ètic de les xarxes socials.
- > Fomentar la creativitat en l'àmbit dels mitjans de comunicació i de l'actualitat.

2 CONTINGUTS

- > Diaris: del linotip al paper i al lloc web. L'estil periodístic i els tipus de premsa.
- > Informació en el món digital. La nova premsa digital, el *podcast*, la televisió a la carta, la narració, la fusió digital, el cinema i els videojocs periodístics.
- > Periodisme digital. Eines de narració digital, la blogosfera, el periodisme de dades i xarxes globals de periodisme d'investigació.
- > Característiques de les notícies falses i tipologia. Verificació de dades de llocs web, algorismes i persuasió política en Internet.
- > Activisme en línia. Des del periodisme popular i les campanyes individuals en línia fins a reptes virals i globals.
- > Xarxes socials. La influència que tenen en l'educació i la societat. El poder de *youtubers* i influenciadors i els riscos que això comporta.

3 CONTINGUTS TILC

CONTINGUTS / COGNICIÓ / COMUNICACIÓ / CULTURA ACADÈMICS

- > Definició i identificació de notícies enganyoses.
- > Evolució dels diaris en paper a mitjans en línia.
- > Edició de reportatges en diversos formats i suports.
- > Activisme en línia.

3 CONTINGUTS TILC

COGNICIÓ / COMUNICACIÓ / CULTURA / CONTINGUTS ACADÈMICS

- > Identificació de diverses fonts d'informació.
- > Organització de grups i realització de tasques amb un objectiu final.
- > Identificació dels aspectes positius i els riscos de les xarxes socials.

3 CONTINGUTS TILC

COMUNICACIÓ / CULTURA / CONTINGUTS / COGNICIÓ

ACADÈMICS

- > Lectura i escriptura de textos periodístics en diversos suports.
- > Lectura en detall, identificació de trets de notícies enganyoses en textos escrits.
- > Vocabulari clau: joc periodístic, periodisme digital, periodisme popular, activisme en línia, dades massives.

3 CONTINGUTS TILC

CULTURA / CONTINGUTS / COGNICIÓ / COMUNICACIÓ

ACADÈMICS

- > Comprensió de l'impacte global de les notícies falses.
- > Els orígens i la història dels diaris i el periodisme.
- > La importància d'identificar la desinformació en les xarxes socials.

4 AVALUACIÓ

CRITERIS D'AVALUACIÓ / EINES D'AVALUACIÓ

El professorat ha d'avaluar la capacitat dels i de les estudiants de:

- > Comprendre les motivacions de les notícies enganyoses.
- > Treballar en grup i crear productes periodístics en diversos suports i formats.
- > Identificar casos de notícies enganyoses i proporcionar alternatives positives.
- > Reflexionar sobre la influència de les xarxes socials en els adolescents i les adolescents.

4 AVALUACIÓ

EINES D'AVALUACIÓ / CRITERIS D'AVALUACIÓ

- > Rúbrica del professor/de la professora.
- > Avaluació del treball d'aprenentatge cooperatiu per grups.
- > Avaluació d'articles, reportatges i assajos escrits.
- > Avaluació i coavaluació d'experts.

5 RECURSOS PER CURS

5.1. ACTIVITATS DE 1r i 2n D'ESO

CLASSE 1

1r d'ESO Mira la [història il·lustrada dels diaris](#) i la [premsa escrita](#). Pots consultar aquest [document](#) i veure aquest [blog i vídeo](#).

A continuació, feu una recerca breu en grups sobre com es produeixen els diaris en paper: des de la selecció de notícies fins a com utilitzar una [rotativa](#). Podeu visitar virtual el museu [Gutenberg](#).

En grups, creeu sales de redacció per a fer diaris amb notícies seleccionades de diversos diaris digitals en anglés (vegeu la secció "Altres recursos" per als enllaços). Els grups poden produir productes diferents: article de diari, presentació, collage, etc.

2n d'ESO Convertiu tota la classe en la redacció d'un diari, amb departaments definits. Comenteu quines notícies hauríeu de triar per al vostre diari i feu-ne una llista. Teniu en compte els [valors bàsics del periodisme](#). També podeu consulta aquest [codi deontològic](#).

Ampliació: escriuiu, en grup, algun article per al vostre diari. Abans d'escriure, heu de recordar els cinc interrogatius, la [piràmide invertida](#) i altres idees per [captar l'atenció de l'audiència](#).

5 RECURSOS PER CURS

5.1. ACTIVITATS DE 1r i 2n D'ESO

CLASSE 2

1r d'ESO En grups: treballeu com la redacció d'una emissora de ràdio i feu un **podcast** en què entrevisteu gent interessant (poden ser de l'escola, persones importants de la ciutat, etc.). També podeu interpretar el paper d'entrevistat.

Podeu consultar aquest **document**.

2n d'ESO En grups reduïts, visiteu els nous diaris digitals com ara **Huffpost**, **Propublica**, **InsideClima News** i observeu-ne les característiques principals.

Analitzeu els programes d'algun canal de televisió a la carta (**CNN**, **BBC**, **Youtube BBC**) i prepareu un noticiari o una tertúlia inspirats en un exemple en anglés.

5 RECURSOS PER CURS

5.1. ACTIVITATS DE 1r i 2n D'ESO

CLASSE 3

1r d'ESO Aplica les característiques del **periodisme digital** -multimèdia, hipertext i interactivitat- en textos publicats en línia, com ara blocs de Wordpress o AULES. Pots complementar la documentació amb aquest **vídeo**.

Amb ajuda del professor o de la professora, en grup, apreneu què és el **periodisme digital** -també en aquest **enllaç**-, la narració digital. Vegeu més informació en **periodisme digital**, i **narració digital** per a observar la influència que tenen les **xarxes socials** en l'evolució de la comunicació.

2n d'ESO Amb ajuda del professor o professora, analitzeu la presència de les dones en la blogosfera, i també la quantitat de **dones en la direcció** de mitjans de comunicació. Podeu mirar aquest **vídeo**.

Feu, en grup, una presentació en vídeo sobre un bloc que us agrada amb **Powtoon**.

5 RECURSOS PER CURS

5.1. ACTIVITATS DE 1r i 2n D'ESO

CLASSE 4

1r d'ESO Obtén més informació sobre les **notícies enganyoses**, també en aquest **recurs**. Després, per parelles, presenteu les notícies enganyoses més curioses que hàgeu trobat i remarqueu-ne els punts clau. Com a conclusió, de manera individual, escriu dues notícies sobre un mateix fet, una de vertadera i una de falsa.

2n d'ESO Busqueu exemples de **notícies enganyoses d'actualitat**: eleccions, moviments migratoris, emergència climàtica, sostenibilitat, feminisme, drets dels animals, etc. Envieu els resultats per grups i en paper o en format digital: vídeo, xarxes socials, podcast, imatges, etc.

Mira de conèixer què és la postveritat **per què tenen èxit les notícies enganyoses**. Proveu de trobar l'origen i la motivació dels exemples que heu trobat.

5 RECURSOS PER CURS

5.1. ACTIVITATS DE 1r i 2n D'ESO

CLASSE 5

1r d'ESO Una vegada sàpies què és el periodisme ciutadà –també a través d'aquest enllaç-, individualment o per parelles, creeu contingut per a xarxes socials per escrit amb etiquetes, imatges o infografies, o en format audiovisual amb vídeos per a comentar una notícia original.

Ampliació: en grups, analitzeu les campanyes més reeixides de Change.org.

2n d'ESO Analitzeu en grup l'activisme en línia d'una organització internacional en qualsevol àmbit, per exemple Greenpeace, utilitzant el concepte de slacker-activism i la iniciativa de formar nous activistes a través de la comunitat en línia. Feu un pamflet que done suport al treball que fan i que l'explique.

MIRALL

change.org

5 RECURSOS PER CURS

5.1. ACTIVITATS DE 1r i 2n D'ESO

CLASSE 6

1r d'ESO Amb l'ajuda del professor o professora, aprén els **riscos** de les **xarxes socials**.

Elabora un reportatge escrit o un fotoreportatge sobre les xarxes socials que n'explique breument els usos, beneficis i riscos.

A continuació, marca cinc persones o organitzacions que seguiries. Comparteix-ho amb el grup i compara les opcions que has triat amb els companys i les companyes.

2n d'ESO En grups, assabenteu-vos del poder que tenen els **influenciadors**, especialment en Instagram, i també de com es financen. Mireu també aquest **vídeo** i aquesta **notícia**.

Segons els teus interessos, analitza diversos perfils i prepara un **test** amb preguntes i respostes per a la resta de la classe. Comparteix l'enllaç i assabenta't de les opcions de la resta de la classe.

5 RECURSOS PER CURS

5.2. ACTIVITATS DE 3r i 4t D'ESO

CLASSE 1

3r d'ESO En grups, analitzeu el finançament dels mitjans de comunicació de la vostra zona. Podeu presentar les conclusions en forma d'informe, d'article o d'entrevistes amb els gestors dels mitjans de comunicació que hàgeu triat.

Ampliació: Obtín més informació sobre l'[anàlisi de la propaganda contemporània](#). Podeu complementar amb el concepte [ficció](#).

4t d'ESO Mira aquest [vídeo](#) per a assabentar-te de la crisi del model de negoci dels diaris impresos.

En grups, compareu diaris britànics seriosos ([The Daily Telegraph](#), [The Times](#), [The Guardian](#), [The Independent](#)) amb altres de sensacionalistes o de premsa groga ([Daily Mail](#), [Daily Express](#), [The Sun](#), [Daily Mirror](#)).

Escriviu un article de diari en WordPress o en [Make my newspaper](#).

The Telegraph
THE TIMES

The Guardian
THE Sun

DAILY Mirror
EXPRESS

Make My Newspaper
Log In, Edit, and Submit Your Project

5 RECURSOS PER CURS

5.2. ACTIVITATS DE 3r i 4t D'ESO

CLASSE 2

3r d'ESO Què en saps, dels **jocs periodístics**?

Respon aquestes preguntes: Què són? Qui hi ha al darrere? Per què són jocs seriosos? Tens alguns exemples de jocs periodístics **ací** i **ací**.

La importància del **periodisme en el cinema**.

Fes un reportatge breu sobre l'ús del periodisme en **pel·lícules** o sèries que conegues. Presenta'l en qualsevol format i afig-hi imatges o vídeos.

4t d'ESO Descobreix el perfil i els productes de **Fred di Giacomo**, com ara 25 anos do **Muro de Berlim**.

En grups, dissenyeu un **joc periodístic** o **newsgame** sobre un tema interessant de la vostra zona. Podeu crear els personatges, descriure la dinàmica del joc i dissenyar-ne un prototip amb **Scratch**.

knight lab

NORTHWESTERN UNIVERSITY
CHICAGO • SAN FRANCISCO

{Open

FRED DI GIACOMO

SCRATCH

5 RECURSOS PER CURS

5.2. ACTIVITATS DE 3r i 4t D'ESO

CLASSE 3

3r d'ESO Dividiu-vos en grups; els professors o professores assignaran un dels temes següents per a les presentacions i s'asseguraran que es tracten tots dos:

a) Obteniu informació sobre **eines digitals** i expliqueu els usos de les dades massives i la intel·ligència artificial.

b) Expliqueu la situació del periodisme al món amb informació de **Reporters sense Fronteres** i **ICIJ**. Destaqueu els vincles entre la llibertat de premsa i la democràcia.

4t d'ESO En grups, creeu l'editorial d'un mitjà de comunicació multimèdia. Creeu contingut sobre l'escola, la ciutat o la zona. Dividiu les tasques dins dels grups: alguns hauran de dissenyar una publicació digital amb **Wordpress** i altres hauran d'utilitzar les xarxes socials i crear vídeos amb **Moovly**.

digital transmèdia |
EL TEU PORTAL DE DIGITENDÈNCIES I COMUNICACIÓ

RSF
REPORTEROS
SIN FRONTERAS

ICIJ

WordPress

moovly

5 RECURSOS PER CURS

5.2. ACTIVITATS DE 3r i 4t D'ESO

CLASSE 4

3r d'ESO Per parelles, proveu els llocs web suggerits per a [comprovar fets](#), busqueu llocs web similars i feu-ne una anàlisi dels avantatges i mancances. Feu una presentació amb infografies o cartells. Feu una ullada al perfil de Twitter de [Claire Wardle](#) i assabenteu-vos del projecte [First Draft](#). També podeu consultar aquest [recurs](#), aquest sobre [desinformació](#) i veure el [vídeo](#).

4t d'ESO Visita el lloc web [Digital news report](#) o l'informe [Sociedad Digital 2019](#) de Telefónica i extrau les notícies principals que hi trobaràs. Prepara una conferència de premsa per a divulgar-ne els resultats.

En la roda de premsa, alguns grups faran de periodistes i altres de reporters. Després de la roda de premsa, el primer grup redactarà articles i el segon farà vídeos o qualsevol classe de contingut que es puga compartir per les xarxes socials.

5 RECURSOS PER CURS

5.2. ACTIVITATS DE 3r i 4t D'ESO

CLASSE 5

3r d'ESO Vídeo: en grups, prepareu un monòleg a l'estil dels de **TED** que tracte una notícia vertadera de la vostra zona. Podeu complementar mirant aquestes sobre **fake news** o sobre la **desinformació**.

Afegiu-hi una campanya en línia transmèdia a través de xarxes socials amb diverses classes de contingut (vídeos, fotos, textos, infografies...).

4t d'ESO En grups, visiteu **Change.org** i vegeu-ne el **canal** de YouTube. A continuació, prepareu diverses campanyes per a millorar les situacions de la vostra zona. Podeu obtindre més informació sobre alguns exemples reals ací: **Activisme ambiental en línia**. Mireu també aquesta **informació**.

Utilitzeu recursos escrits i audiovisuals, xarxes socials, etc. per a generar un impacte més gran.

TEDx**change.org The Soactivist**

5 RECURSOS PER CURS

5.2. ACTIVITATS DE 3r i 4t D'ESO

CLASSE 6

3r d'ESO En grups, comenteu els **perills de les xarxes socials**, com ara la influència que tenen sobre la gent jove o la publicitat oculta.

Individualment, prepara un **monòleg** en format **TED** o **PechaKucha**. També pots parlar de la influència dels algorismes i la **intel·ligència artificial** en les noves formes de comunicació.

4t d'ESO Fes una selecció dels teus tres youtubers preferits i explica per què els has triat.

Fes una presentació en diversos formats.

En grups, creeu contingut per a un canal educatiu de **Youtube** sobre diversos temes d'interés per a estudiants.

6 INCLUSIÓ:

RECURSOS PER A L'ALUMNAT AMB NECESSITATS ESPECIALS

Lloc web

[Teaching Kids News](#) (en anglés)

[Fake news](#) (en anglés)

[Discussin challenging News Stories with Kids](#) (en anglés)

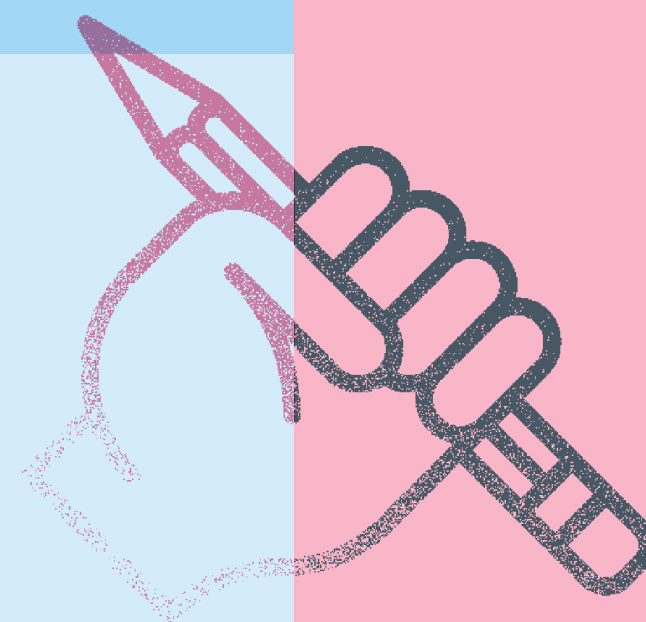
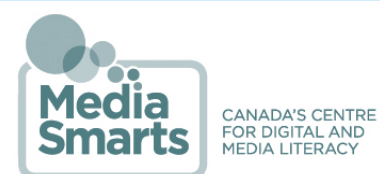
[BBC Young Reporter](#) (en anglés)

[Media Smarts](#) (en anglés)

Podcast

[Comic: Fake News Can Be Deadly. Here's How To Spot It](#) (en anglés)

7 ALTRES RECURSOS DIDÀCTICS

Vídeos

Linotip (en anglés)

Quines són les 5 preguntes de l'escriptura? (en anglés)

La piràmide invertida (en anglés)

Vídeo: Alfabetització mediàtica (en anglés)

Dones i lideratge en els mitjans de comunicació 2020 (en anglés)

Característiques de les notícies enganyoses (en anglés)

TED: com es difonen les notícies enganyoses (en anglés)

Com afecten les xarxes socials als adolescents (en anglés)

Periodisme popular (en anglés)

Tutorial de l'aplicació Moovly (en anglés)

Informe de l'actualitat digital 2019 (en anglés)

Canal de Youtube Science i selecció de canals (en anglés)

Study.com®

7 ALTRES RECURSOS DIDÀCTICS

Diaris digitals

The Guardian (en anglés)**The Independent** (en anglés)**Washington Post** (en anglés)

Lloc web

Museu Gutenberg (en anglés)**Internet: necessitat vital o dimoni** (en anglés)**Convergència mediàtica i digital** (en anglés)**Com canvien les xarxes socials el periodisme?** (en anglés)**Tipus de notícies enganyoses** (en anglés)**Influenciadors; d'Unicef** (en anglés)**Informe de seguiment de l'educació global; de la UNESCO** (en castellà)**Periodisme de dades en The Guardian** (en anglés)**Notícies enganyoses en la política** (en anglés)**Ciberactivisme** (en anglés)Gutenberg-Museum
MainzTHE CANADIAN
ENCYCLOPEDIA

7 ALTRES RECURSOS DIDÀCTICS

Altres

Consell audiovisual

Notícies falses

Periodisme de dades

Notícies falses

Notícies falses

Robot periodista

Dilemes ètics

Periodisme de qualitat

Llibertat de premsa

Consell
de l'Audiovisual
de Catalunya

betevé

CCCB

Centre de Cultura
Contemporània
de Barcelona

Report.cat

Setmanari d'anàlisi de periodisme i comunicació

CULTURA DIGITAL

Notícies enganyoses

Com ens arriben les notícies
en aquest món virtual?

UNITAT _ 5

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

TOTS
A UNA
veu